

УКРАЇНА

(19) UA (11) 60000 (13) U
(51) МПК (2011.01)
B29C 47/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ДИСКОВИЙ ЕКСТРУДЕР

1

2

(21) u201013199

(22) 08.11.2010

(24) 10.06.2011

(46) 10.06.2011, Бюл. № 11, 2011 р.

(72) МІКУЛЬОНОК ІГОР ОЛЕГОВИЧ, САФОНОВ
СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, ШВЕД ДМИТРО МИ-
КОЛАЙОВИЧ, ШВЕД МИКОЛА ПЕТРОВИЧ(73) МІКУЛЬОНОК ІГОР ОЛЕГОВИЧ, САФОНОВ
СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, ШВЕД ДМИТРО МИ-
КОЛАЙОВИЧ, ШВЕД МИКОЛА ПЕТРОВИЧ(57) Дисконий екструдер, що містить корпус із за-
вантажувальним і розвантажувальним отворами і
змонтованим у ньому з можливістю обертання

дискон, механізм регулювання величини дисков-
ого проміжку між корпусом і диском, установлений
на вході у завантажувальний отвір дозатор сир-
овини, розміщений на виході з розвантажувального
отвору розплавопровід, оснащений компенсуваль-
ним елементом, виконаним у вигляді підпружине-
ного плунжера і з'єднаним з регулятором продук-
тивності дозатора, який відрізняється тим, що
розплавопровід додатково оснащено датчиком
температури, з'єднаним з регулятором частоти
обертання диска і величини дискового проміжку
між корпусом і диском.

Корисна модель належить до обладнання для
перероблення полімерних матеріалів і матеріалів з
їх використанням, зокрема до екструзійного обла-
днання, і може бути застосована у складі техноло-
гічних ліній для виготовлення плівкових, листових
або погонажних виробів.

У техніці перероблення високомолекулярних
сполук і матеріалів з їх використанням крім черв'я-
чних екструдерів досить поширені дискові екстру-
дери, які при малих габаритах забезпечують висо-
кий змішувальний ефект, а отже і високу якість
одержуваної продукції. Так відомий дисковий екст-
рудер, що містить корпус із завантажувальним і
розвантажувальним отворами і змонтованим у
ньому з можливістю обертання диском, розміще-
ний на виході з розвантажувального отвору розп-
лавопровід, а також компенсувальний елемент,
установлений у розплавопроводі і виконаний у
вигляді підпружиненого плунжера [пат. України
№33761 U, МПК6 B29C 47/56, заявл. 30. 03. 1999,
опубл. 15. 02. 2001, бюл. 1]. Екструдер цієї кон-
струкції завдяки наявності компенсувального еле-
мента стабілізує продуктивність машини, проте
відсутність впливу компенсувального елемента на
процес подавання вихідної сировини в дисковий
екструдер істотно ускладнює його експлуатацію.

Найбільш близьким за технічною сутністю до
пропонованого технічного рішення є дисковий екст-
рудер, що містить корпус із завантажувальним і
розвантажувальним отворами і змонтованим у
ньому з можливістю обертання диском, механізм

регулювання величини дискового проміжку між
корпусом і диском, установлений на вході у заван-
тажувальний отвір дозатор сировини, розміщений
на виході з розвантажувального отвору розплав-
опровід, оснащений компенсувальним елементом,
виконаним у вигляді підпружиненого плунжера і
з'єднаним з регулятором продуктивності дозатора
[пат. України № 44266 U, МПК9 B29C 47/00, заявл.
30.04.2009, опубл. 25.09.2009, Бюл. № 18/2009].

З'єднання підпружиненого плунжера з регуля-
тором продуктивності дозатора екструдера забез-
печує відсутність пульсацій розплаву на виході з
екструдера, проте зазначений екструдер не забез-
печує активний вплив на температуру перероблю-
ваного матеріалу, а отже і на показники якості
одержуваної продукції.

В основу корисної моделі покладено задачу
вдосконалити дисковий екструдер, у якому його
нове виконання забезпечує активний вплив на
температуру перероблюваного матеріалу, а отже і
на показники якості одержуваної продукції.

Поставлена задача вирішується тим, що в ди-
сковому екструдері, що містить корпус із заванта-
жувальним і розвантажувальним отворами і змон-
тованим у ньому з можливістю обертання диском,
механізм регулювання величини дискового промі-
жку між корпусом і диском, установлений на вході
у завантажувальний отвір дозатор сировини, роз-
міщений на виході з розвантажувального отвору
розплавопровід, оснащений компенсувальним
елементом, виконаним у вигляді підпружиненого

(13) U
(11) 60000
(19) UA

плунжера і з'єднаним з регулятором продуктивності дозатора, згідно з пропонованою корисною моделлю новим є те, що розплавопровід додатково оснащено датчиком температури, з'єднаним з регулятором частоти обертання диска і величини дискового проміжку між корпусом і диском.

Вихідний матеріал, що підлягає переробці, надходить у завантажувальний отвір корпусу, де захоплюється нарізкою диска і далі потрапляє в дисковий проміжок екструдера між торцевою поверхнею диска і корпусом, розплавляється, гомогенізується і транспортується в напрямі до розвантажувального отвору корпусу. При виникненні пульсацій потоку розплаву завдяки наявності компенсувального елемента вони згладжуються. Так, за умови раптового підвищення тиску на виході з екструдера частка розплаву тисне на плунжер і займає певний об'єм порожнини компенсувального елемента, яка утворюється за рахунок стиснення пружини. При спаданні тиску під дією пружини плунжер виштовхує накопичений розплав із зазначеної порожнини компенсувального елемента і цей розплав згодом потрапляє в екструзійну головку. Під час руху підпружиненого плунжера, у першу чергу за наявності істотної зміни опору екструзійної головки, сигнал від компенсувального елемента (підпружиненого плунжера) надходить до регулятора продуктивності дозатора, який забезпечує зниження або підвищення подавання вихідної сировини в екструдер, а отже і надійну його роботу (з точки зору забезпечення необхідної продуктивності).

У той же час завдання екструдера - не лише забезпечити потрібну продуктивність розплаву, а і необхідну якість продукції, яка в першу чергу визначається температурним режимом перероблення. Оснащення розплавопроводу датчиком температури, з'єднаним з регулятором частоти обертання диска і величини дискового проміжку між корпусом і диском, забезпечує за даної продуктивності регулювання температури перероблюваного матеріалу. Так у разі зниження температури регулятор подає сигнал на збільшення частоти обертання диска, що сприяє підвищенню дисипативного тепловиділення, а отже і зростанню температури. У разі же підвищення температури регулятор подає сигнал на зменшення частоти обертання диска. Проте регулювання температури лише за рахунок зміни частоти обертання диска відбувається в доволі вузькому температурному діапазоні і тому, у разі неможливості подальшого регулювання температури за рахунок частоти обертання диска регулятор подає сигнал на зміну

величини дискового проміжку між корпусом і диском: у разі зменшення дискового проміжку збільшуються напруження зсуву в матеріалі, а отже і дисипативне тепловиділення і відповідно температура, а в разі збільшення дискового проміжку температура зменшується.

Таким чином, регулятор забезпечує попереднє (грубе) регулювання температури перероблюваного матеріалу зміною величини дискового проміжку між корпусом і диском, а остаточне (тонке) регулювання - зміною частоти обертання диска.

Суть корисної моделі пояснюється кресленням, на якому зображено поздовжній розріз дискового екструдера.

Дисковий екструдер містить корпус 1 із завантажувальним 2 і розвантажувальним 3 отворами і змонтованим у ньому з можливістю обертання диском 4, механізм 5 регулювання величини дискового проміжку Δ між корпусом 1 і диском 4, установлений на вході у завантажувальний отвір 2 дозатор сировини 6, розміщений на виході з розвантажувального отвору розплавопровід 7, оснащений компенсувальним елементом 8, виконаним у вигляді підпружиненого плунжера і з'єднаним з регулятором 9 продуктивності дозатора 6, при цьому розплавопровід 7 також оснащено датчиком температури 10, з'єднаним з регулятором 11 частоти обертання n диска 4 і величини дискового проміжку Δ між корпусом 4 і диском 1. Екструдер також може бути оснащено шестеренним насосом 12 та екструзійною головкою 13 (Фіг.).

Екструдер працює в такий спосіб.

Матеріал, що підлягає переробленню, надходить у завантажувальний отвір 2 корпусу 1, де захоплюється нарізкою диска 4 і далі транспортується ним у напрямку до розвантажувального отвору 3. Залежно від зміни опору на виході з екструдера сигнал від компенсувального елемента 8 надходить до регулятора 9 продуктивності дозатора 6, який забезпечує зниження або підвищення подавання вихідної сировини в екструдер і таким чином - його стабільну продуктивність.

Регулювання же температури перероблюваного матеріалу, а отже і якість екструдованої продукції, відбувається в такий спосіб. У разі необхідності підвищення температури попереднє (грубе) її регулювання регулятор 11 забезпечує зміною величини дискового проміжку Δ між корпусом 1 і диском 4, а остаточне (тонке) регулювання - зміною частоти обертання диска 4 (зменшення дискового проміжку Δ і збільшення частоти n обертання диска 4 приводить до підвищення температури).

